

Justitiedepartementet

2008-02-18

Socialförsäkringsutskottet
Riksdagen

Kommenterad dagordning för ministerrådsmötet för rättsliga och inrikes frågor samt räddningstjänsten (RIF-rådet) i Bryssel den 28 februari 2008

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

Se bifogad preliminär dagordning.

2. Godkännande av A-punktlistan

Det föreligger en trolig A-punktlista, se bilaga 2.

**3. Förslag till rådets beslut om inrättande av Europeiska polisbyrån (R)
– Kvarstående frågor
(Sr Ask)**

Avsikten med behandlingen i rådet

Diskussion/nå politisk överenskommelse om de utestående frågorna om immunitet, budgetneutralitet, fetstilsmarkerade tjänster/rotation/instruktioner (tjänsteföreskrifterna).

Bakgrund

Under år 2006 fördes diskussioner med alla intressenter om hur Europol kan vidareutvecklas så att medlemsstaternas brottsbekämpande organisationer skall få största möjliga nytta av dess arbete. I en rapport redovisades konkreta förslag till förbättringar i olika avseenden för att effektivisera och utveckla Europolis arbete.

Viktiga förslag gällde innehållet i och formen för Europolis rättsliga grund, som för närvarande utgörs av en konvention mellan EU:s medlemsstater. Rådet enades därför i slutsatser om Europolis framtid i december 2006 att Europolkonventionen skall ersättas av ett rådsbeslut.

Syftet är att underlätta en snabbare anpassning av Europols verksamhet för att möta nya krav från medlemsstaterna och förändringar i omvärlden. Ändringar i ett rådsbeslut kan genomföras på ca ett till två år, medan ratificering av ett ändringsprotokoll hittills tagit mellan fem och sju år. Europol blir i och med övergången från konvention till rådsbeslut en EU-byrå.

Svensk ståndpunkt

Se bifogad promemoria.

4. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma normer och förfaranden i medlemsstaterna för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (Sr Billström)

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ORDF om läget i förhandlingarna med Europaparlamentet.

Bakgrund

I september 2005 överlämnade KOM ett förslag till direktiv om gemensamma standarder för återvändande av personer som vistas olagligt i medlemsstaterna till Europaparlamentet och rådet. En majoritet av medlemsstaterna har haft omfattande synpunkter på betydande delar av förslaget.

Det portugisiska ordförandeskapet presenterade mot denna bakgrund ett kompromissförslag som innebär en lägre harmoniseringsgrad. Kompromissförslaget har behandlats på tjänstemannanivå.

Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar i huvudsak kompromissförslaget. Förslaget medför en harmonisering av återvändandeförfaranden som väl låter sig förenas med principerna om subsidiaritet och proportionalitet.

5. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om sanktioner mot arbetsgivare som anställer olagligt vistades tredjelandsmedborgare (Sr Billström)

Avsikten med behandlingen i rådet

Diskussion om utestående frågor (behov av straffrättslig reglering och rättslig grund för att direktivet införa straffbestämmelser).

Bakgrund

I maj 2007 antog kommissionen ett förslag till direktiv om sanktioner mot arbetsgivare som anställer tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU. Det huvudsakliga syftet med direktivet är att motverka olaglig invandring. Medlemsstaterna ska införa ett förbud för arbetsgivare att anställa personer som vistas olagligt i unionen. Kommissionen föreslår harmoniserade sanktioner, både ekonomiska och straffrättsliga påföljder, samt andra åtgärder vid överträdelse av förbudet.

Svensk ståndpunkt

Sverige anser att det saknas rättslig grund för att i direktivet införa straffbestämmelser enligt förslaget och vi ser inte heller något behov av straffrättslig reglering av det slag som föreslås.

När det gäller de straffrättsliga bestämmelserna är Sveriges inställning att någon straffrättslig kompetens inte har överlåtits till gemenskapen genom fördragen. EG-domstolen har dock i två domar, miljödomen och fartygsföreningensdomen, uttalat att det finns viss straffrättslig kompetens för EG. Tolkningen av domarna och dess konsekvenser är långtifrån klar.

Sverige ifrågasätter att principerna i miljödomen och fartygsföreningensdomen är direkt överförbara på invandringspolitikens område, som är det politikområde som kommissionen åberopar som grund för förslaget. Det kan ifrågasättas om domarna kan tolkas så extensivt att artikel 63.3 b i EG-fördraget kan utgöra rättslig grund för straffrätt inom första pelaren.

Mot bakgrund av att vi redan i dag har straffbestämmelser som riktar sig mot arbetsgivare som anställer utlänningar utan arbetstillstånd och att det i direktivet föreslås bestämmelser om administrativa och ekonomiska sanktioner mot arbetsgivare som överträder förbudet mot olaglig anställning ser vi inget behov av straffrättslig reglering av det slag som kommissionen föreslår.

6. (ev.) Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om straffrättsliga påföljder till skydd för miljön (R) (Sr Ask)
[offentlig överläggning enligt artikel 8.1 c]

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om läget i förhandlingarna.

Något dokument har inte presenterats.

Bakgrund

Förslaget innebär i korthet att medlemsstaterna åtar sig att införa straffrättsligt ansvar för vissa former av miljöfarliga åtgärder. När det gäller påföljder uppställs krav på att införa effektiva, proportionerliga

och avskräckande straffrättsliga sanktioner gentemot fysiska personer och sanktioner gentemot juridiska personer.

Kommissionens förslag är en följd av att EG-domstolen i sin dom den 13 september 2005 (mål C-176/03, den s.k. miljödomen) ogiltigförklarade rådets rambeslut (2003/80/RIF) av den 27 januari 2003 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser. Domstolen motiverade sitt avgörande med att rambeslutet innebar ett intrång i gemenskapens behörighet på miljöområdet (artikel 175 EG). Enligt domstolen får gemenskapen anses ha kompetens att ställa upp vissa krav på medlemsstaterna vad gäller reglering av straffrätten i de fall det gäller att säkerställa att de bestämmelser som gemenskapslagstiftaren utfärdar i fråga om miljöskydd får full verkan. Detta gäller i de fall effektiva, proportionerliga och avskräckande åtgärder utgör en åtgärd som är absolut nödvändig för att bekämpa allvarliga hot mot miljön. EG-domstolen ogiltigförklarade i sin dom den 23 oktober 2007 (mål C-440/05, den s.k. fartygsföreningensdomen) ett antaget rambeslut om fartygsföreningar. I domen slogs fast att vissa artiklar i rambeslutet skulle ha antagits genom direktiv. Domen rör liksom miljödomen gränsdragningen mellan första och tredje pelaren i EU. I domen bekräftar EG-domstolen vad den tidigare slagit fast genom miljödomen men slår också fast att alla typer av straffrättsliga bestämmelser inte kan regleras i första pelaren. Kommissionen har efter fartygsföreningensdomen återkallat de förslag som rör krav på detaljerade straffrättsliga påföljder eller sanktioner.

Förslaget har tidigare behandlats vid samråd med EU-nämnden den 8 juni 2007 och den 30 november 2007. Information om förslaget lämnades till Justitiekommittén den 15 mars 2007.

7. (ev.) Ratificering av avtalen mellan EU och USA av den 25 juni 2003 om utlämning och av bilaterala instrument (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om ratificeringsproceduren.

Något dokument har inte presenterats.

Bakgrund

EU har år 2003 förhandlat fram två avtal med USA, ett om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål och ett om utlämning (EU-avtalen). Flertalet medlemsstater, inklusive Sverige, godkände undertecknande av avtalen med s.k. parlamentariska förbehåll. Motsvarande gäller för USA.

Vid sidan av dessa avtal har medlemsstaterna förhandlat fram bilaterala avtal med USA som klargör hur respektive EU-avtal förhåller sig till den bilaterala regleringen, för Sveriges del ett utlämningsavtal och ett avtal om ömsesidig rättslig hjälp som ännu inte trätt ikraft.

Sammanfattningsvis har Sverige gjort allt arbete som föranleds av de avtal som ingåtts mellan EU och USA å andra sidan. Riksdagen har 2005 godkänt samtliga överenskommelser (prop. 2004/05:46) och regeringen har samma år beslutat att det nya avtalen ska ratificeras samt underrättat EU att alla svenska rättsliga krav som är nödvändiga för ingående av avtalen mellan EU och USA.

Ratificeringsprocedurerna för medlemsstaternas bilaterala avtal med USA måste vara avklarade innan ratificeringsproceduren vad gäller EU-avtalen kan börja.

8. (ev.) Förslag till rådets rambeslut om ändring av rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism (R) (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Det slovenska ordförandeskapet förväntas redogöra för den fortsatta förhandlingsprocessen.

Bakgrund

Kommissionen antog den 6 november 2007, som en del i ett större åtgärds paket för terrorismbekämpning, ett förslag till tillägg till 2002 års rambeslut om bekämpande av terrorism. Förslaget, som syftar till att öka skyddet mot terrorism i EU, innebär att definitioner av offentlig uppmaning till terroristbrott, rekrytering för terrorist syften och utbildning för terrorist syften införs i rambeslutet tillsammans med en förpliktelse för medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att dessa handlingar ska betraktas som brott med anknytning till terroristverksamhet. Ändringarna införs som en integrerad del av rambeslutet, vilket får till följd att dess regler om bl.a. påföljder, ansvar för juridiska personer, behörighet och åtal ska gälla även de nya brottstyperna. Härutöver innebär förslaget att jurisdiktionsbestämmelserna för de nya brottstyperna görs vidare än för brottsbestämmelserna i övrigt.

Som bakgrund för förslaget anges att modern informationsteknologi i allmänhet, och Internet i synnerhet, innebär ett billigt, snabbt och lättillgängligt sätt att sprida budskap och information över hela världen. Internet har en mycket betydelsefull roll för radikaliserings och rekrytering av terrorister och för spridande av information om hur terroristdåd kan utföras. Förslaget är också i princip identiskt med de centrala kriminaliseringsbestämmelserna i Europarådets konvention (2005) om förebyggande av terrorism, som Sverige undertecknat men ännu inte ratificerat.

Svensk ståndpunkt

Medlemsstaternas ståndpunkter kommer troligen inte att efterfrågas.

Se vidare i bifogad promemoria.

9. Övriga frågor

- Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om föroreningar förorsakade av fartyg (R) (på begäran av kommissionen) (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från kommissionen.

Något dokument har inte presenterats.

Bakgrund

EG-domstolen ogiltigförklarade i oktober 2007 ett antaget rambeslut om straffrättsliga påföljder för att bekämpa föroreningar som orsakas av fartyg. I domen slogs fast att vissa artiklar i rambeslutet skulle ha antagits som direktiv. Domen rör liksom den tidigare s.k. miljödomen gränsdragningen mellan första och tredje pelaren i EU, vilken slog fast att straffrättslig reglering ska ske inom första pelaren om den är absolut nödvändig för att säkerställa gemenskapsrättens effektivitet. I fartygsföroreningsdomen bekräftas detta men klargörs också att reglering av art och nivå på straffrättsliga påföljder inte kan ske i första pelaren.

KOM har aviserat att den i mars 2008 kommer att presentera ett direktiv som ersätter det upphävda rambeslutet om fartygsföroreningar.

GEMENSAMMA KOMMITTÉN PÅ MINISTERNIVÅ**1. Godkännande av den preliminära dagordningen**

Se bifogad preliminär dagordning.

2. Schengen informationssystem (SIS) II

a) Lägesrapport

b) Ny tidsplan

(Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Information till rådet om hur utvecklingsarbetet av SIS II fortskrider samt att förelägga rådet ett förslag till ny tidtabell för utveckling av systemet.

Dokument: Ännu inte angivet

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Frågor relaterade till SIS II behandlades senast inför RIF-rådet den 6-7 december 2007.

Bakgrund

a) Lägesrapport

Schengens informationssystem (SIS) är det gemensamma efterlysnings- och spaningsregister som medlemsländerna i Schengensamarbetet använder. Utvecklingen av nästa generation av Schengens informationssystem (SIS II) pågår under kommissionens ledning. Det slovenska ordförandeskapet har tydligt deklarerat att det betraktar SIS II som en fortsatt hög prioritering. En lägesbeskrivning till ministrarna ges kontinuerligt och innehåller vanligtvis en redogörelse för projektets utveckling. Informationen förväntas bl.a. innehålla idéer kring en ny planering för hur data skall föras över från nuvarande SIS-system till det nya systemet. Information torde även ges kring den informella grupp på ministernivå som ordförandelandet tillskapat för att stödja utvecklingsprojektet (Friends of SIS II).

b) Ny tidsplan

Flera faktorer har medfört att säkerhetsmarginalerna i tidsplanen för utvecklingen av SIS II är slut. För att minska de tekniska riskerna i projektet finns ett behov av att se över tidsplanen. Inte minst de nya insikterna kring riskerna vid överföringen av data mellan det gamla och nya systemet innebär att längre tid kommer att behövas. Kommissionen utarbetar därför ett förslag till ny tidsplan. En inriktning på arbetet är för närvarande att SIS II kommer att färdigställas i september 2009, det vill säga under svenskt ordförandeskap i EU. Det närmare innehållet i den nya tidsplanen är inte presenterat.

Svensk ståndpunkt

a) Lägesrapport

Informationspunkt som inte fordrar svensk ståndpunkt.

b) Ny tidsplan

Innan dokumentet med tidsplanen är presenterad saknas förutsättningar att formulera en svensk ståndpunkt.

3. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma normer och förfaranden i medlemsstaterna för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (Sr Billström)

Se ovan under RIF dagordningspunkt 3.

4. Övriga frågor

Några övriga frågor har inte presenterats.

ORDFÖRANDESKAPETS, KOMMISSIONENS, FURSTENDÖMET LIECHTENSTEINS OCH SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDETS UNDERTECKNANDE AV PROTOKOLL OM FURSTENDÖMET LIECHTENSTEINS ANSLUTNING TILL SCHENGENKONVENTIONEN OCH DUBLINKONVENTIONEN SAMT OM DANMARKS SÄRSKILDA STÄLLNING (Sr Ask/Sr Billström)

Avsikten med behandlingen

Undertecknande av rubricerat protokoll.

Bakgrund

Schweiz har i avtal med EU/EG associerats till genomförande, tillämpning och utveckling av Schengenregelverket samt till "Dublinöverenskommelsen" om ansvarig stat för utredande av begäran om asyl. I förslaget till beslut av rådet föreslås att Liechtenstein associeras till dessa avtal. Besluten innebär godkännande att underteckna avtalen samt att vissa bestämmelser interimistiskt skall tillämpas. Besluten omfattar även beaktande av Danmarks speciella situation vad gäller Dublinöverenskommelsen.

Gränsen mellan Liechtenstein och Schweiz är öppen, varför det är erforderligt att även Liechtenstein omfattas av Schengensystemet och Dublinöverenskommelsen.

GEMENSAMMA KOMMITTÉN PÅ MINISTERNIVÅ EU-SCHWEIZ-LIECHTENSTEIN

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

Se bifogad preliminär dagordning.

2. Beslut av gemensamma kommittén EU–Schweiz, inrättad genom det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om denna stats associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, om ändring av beslut nr 1/2004 av den 26 oktober 2004 om antagande av kommitténs arbetsordning (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen

Besluta om ändring av beslut om antagande av gemensamma kommitténs (EU-Schweiz) arbetsordning.

Dokument bifogas.

Bakgrund

Med anledning av Liechtensteins associering till Schweiz associering till Schengenregelverket föreslås att stadgarna för den gemensamma kommittén EU/Schweiz för Schengenregelverket justeras för att även ge utrymme för Liechtensteins medverkan.

Svensk ståndpunkt

Sverige kan godkänna ändringen av beslutet.

3. Övriga frågor

Några övriga frågor har inte presenterats.

* * *